

Styrelsen Informerar

- Ett tematiskt nätverk kring riskbedömningar beräknas starta efter sommaren.
- Renare Mark-broschyren som togs fram till vårmötet finns att beställa från nätverkskoordination.
- Vårmetet för 2008 planeras i Luleå.
- First call för NORDROCS 2008 i Helsingfors ligger ute på hemsidan.

/MARIE ARNÉR, ORDFÖRANDE

Nätverket Renare Marks nyhetsbrev distribueras till samtliga medlemmar i nätverket via e-post. Nätverket är öppet för alla intresserade. Enskilt medlemskap kan tecknas av alla, för företag finns korporativt medlemskap. Mer information finns på nätverkets hemsida eller kan fås genom att skicka e-post till nätverket. Bidrag till Nyhetsbrevet tas gärna emot.

Redaktion:
Krister Honkonen 031-61 14 10
krister.honkonen@fastighet.goteborg.se
Ingegerd Ask 08-688 67 40
ingegerd.ask@wspgroup.se
Thomas Liljedahl 090-786 5464
thomas.liljedahl@chem.umu.se

Ansvarig utgivare:
Ordförande
Marie Arnér 08-688 64 03
marie.arnér@wspgroup.se

Nätverket Renare Mark
c/o Statens Geotekniska Institut
581 93 LINKÖPING
info@renaremark.se
www.renaremark.se

Värdet av en åtgärd – vad är skäligt och rimligt? Eller hur kan vi öka värdet av åtgärder?

Renare marks årsmöte 2007 hölls i år på Conventum i Örebro. Jag som för första gången var med på ett av Nätverket Renare Marks evenemang slog på stort och började veckan med att medverka i forskarmötet. Temat var "Skäliga och rimliga åtgärder" där frågorna hur man kan återanvända och karaktärisera förorenade massor och hur man med hjälp av olika modeller kan bedöma osäkerheter och riskreduktion var en del av det som diskuterades. Som underlag till diskussionerna hölls föredrag med exempel på fallstudier och modeller som använts i praktiken. Vi fick även ta del av nya metoder att analysera föroreningars toxicitet med hjälp av bioanalys. Som ekotoxikolog ligger den frågan mig varmt om hjärtat då jag tycker det är på tiden att vi börjar titta på vilka effekter föroreningar faktiskt har ute i naturen som komplement till rena kemikaliers toxicitet. Ute i naturen har vi många samverkans effekter som ej går att återskapa i en modell.

Veckan fortsatte därefter med Nätverket Renare Marks Årsmöte 2007. Värdet av en åtgärd – vad är skäligt och rimligt belystes från forskarvärlden, konsultens, beställarens och myndigheternas synvinkel. Jag fastnade speciellt för Jurate Kumpienes föredrag om "Användning av restprodukter för kemisk stabilisering av spårelementförorenad jord" där man genom att minska föroreningars rörlighet kan minska kostnaderna och åtgärda flera föroreningar. Jag måste dock erkänna att mina förväntningar på paneldebatten blev lite grumlade, jag hade förhoppningar om en livlig debatt med heta känslor men enligt min mening var stämningen relativt lågmäld trots alla starka viljor som fanns uppe på podiet och ute i salen. Min enda förklaring till detta är att vi alla som arbetar i denna bransch är rörande överens om att detta är ett ämne vi måste belysa och hjälpas åt för att utveckla. I dagsläget där miljömedvetenheten ökar alltmer hos den breda allmänheten är det mycket viktigt att vi som arbetar med och för miljön fortsätter att ligga steget före och fortsätter att sprida kunskapen om värdet av kretsloppstänkandet.

Det absolut bästa med hela årsmötet var för mig personligen ändå att äntligen få knyta ihop alla de namn som hitintills endast figurerat på dokument och som röster i telefonen med ett ansikte. Ett stort tack till allihop och på återseende!

Program och presentationer samt info om nya styrelsen som valdes på årsmötet som hölls i samband med vårmötet finns på www.renaremark.se

/LOTTA HOLMSTRAND
GOLDER ASSOCIATES AB

Forskarmötet 2007

Den 19 mars besökte jag i likhet med många andra i branschen Renare Marks forskarmöte i Örebro. Som nyanställd konsult/industridoktorand på GeoInnova, men med en yrkesmässig bakgrund från forskarmiljöer på både SLU, Luleå Tekniska Universitet och Umeå Universitet, ser jag alla broar som binder samman forskningen med samhället som nödvändiga för att branschen ska kunna utvecklas och ta till vara på de erfarenheter som gjorts (och görs) i pågående forsknings- och utvecklingsprojekt. Maria Kallvik (Sandvik) återgav de erfarenheter som företaget fått genom två fallstudier som belyste problemet med rimlighet; vad är rimliga åtgärder och till vilka kostnader ska dessa utföras? När både myndigheter och problemägare ser på efterbehandling och åtgärder med olika ögon kan det vara nog så svårt att hitta de mest kostnadseffektiva lösningarna och det jag fastnade för i Sandviks fallstudier var vikten av att kunna (och våga) lösa problem genom en medveten och behovsstyrd kommunikation, något som kan vara lättare sagt än gjort att åstadkomma. Fredric Engelke (SGI) berörde ett för mig ett högintressant ämne, hur man kan använda sannolikhetsbaserade riskmodeller för att beräkna riskreduktion. Att osäkerheter finns i alla de underlag som man har att arbeta med när det gäller markundersökningar och riskbedömningar är ofrånkomligt, däremot gäller det att syndligt göra dem och därefter på bästa sätt använda den information som man har att tillgå. Jag tror att användningen av sannolikhetsbaserade riskmo-

deller är ett intressant steg i utvecklingen mot bättre riskbedömningar, men det ställer sannolikt också högre krav på nödvändig kunskap hos både konsulter och myndigheter. Att kunna kommunicera både brister och styrkor i de metoder som används är för mig både A och O när det gäller att skapa förtroende för de resultat som man presenterar i slutändan, men så är jag också skolad i en vetenskaplig miljö där stor vikt läggs vid just sådana saker. Patrick van Hees (Örebro

Universitet) höll en presentation som behandlade problem och möjligheter med att återvinna renade massor.

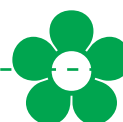
Ämnet är intressant eftersom det präglas av ett tvärvetenskapligt synsätt, men bjuder också på en oerhörd komplexitet som kräver en vidareutveckling av området. Både Kristin Elgh-Dalgren samt Maria Larsson och Anna Rotander (Örebro Universitet) knöt med sina presentationer an till de ekotoxikologiska aspekterna av efterbehandling av förorenad mark; när är det möjligt att biosanera, hur påverkas metallföroreningar av dylika metoder och hur kan bioanalyser användas för klassificering av förorenade och efterbehandlade massor? På det stora hela tycker jag att hela dagen bjöd på intressanta presentationer och jag hoppas att de erfarenheter, resultat och påbörjade projekt som presenterades kommer att ge sina bidrag till att vi kan bygga broar mellan ämnesområden, hålla branschen levande och föra utvecklingen framåt. Program och presentationer finns på www.renaremark.se

/ANNIKA ÅBERG, INDUSTRIDOKTORAND
GEOINNOVA/MILJÖKEMI UMEÅ UNIVERSITET

RENARE MARK NORR Toxicitetstester och riskbedömning av förorenad mark

Den 4 juni organiserade Renare Mark Norr ett seminarium i Umeå tillsammans med MCN på temat Toxicitetstester och riskbedömning av förorenad mark. Ca 40 personer deltog. I anslutning till seminariet höll Renare Mark Norr sitt årsmöte. Program och presentationer finns på www.renaremark.se

/CHRISTIAN MAURICE, RAMBÖLL

First announcement for

NORDROCS

24–25 september 2008,

Helsingfors,

finns på www.renaremark.se/konferenser eller

www.mutku.com

/Nordrocs2008.htm

Det händer i nätverket

28 juni
Renare Mark Väst
Sommaravslutning/AfterWork

September
Riskkommunikation i EBH-processen, workshop. Stockholm

Oktober
Nätverkets studieresa Tyskland
Seminarium kring våra nya vägledningar. Stockholm

November
Seminarium om undersökningsstrategier och metoder i samarbete med SGF, två dagar. Södra Sverige

Konferens

August 5–10, 2007
Trondheim, Norway.
The 21st International Symposium for Polycyclic Aromatic Compounds
www.chem.ntnu.no/ispac21/

August 15–17, 2007
Stockholm
Regulating Chemical Risks: Science, Politics and the Media
Södertörn University College
<http://www.sh.se/chemical-risks07>

3–4 oktober 2007
Bålsta
UNDER YTAN – Dagens lösningar för framtida generationer
Arrangör SWECO VIAK
www.sweco.se/underytan

ATV-möten: ATV – Fonden for Jord og Grundvand. Möten under 2007
3 oktober: Arsen
24 oktober: Udvaskning fra forurennet jord og restprodukter
8 november: Grundvandsmodeller for modelfolk
20 november: Aktuelt emne
<http://www.atv-jord-grundvand.dk>

Oktober 15–18, 2007
University of Massachusetts at Amherst
The Annual Conference on Soils, Sediments and Water
<http://www.umasssoils.com/>

23–24 oktober, 2007
Linköping
Forskardagarna
<http://www.swedgeo.se/kurser>

Kurstips

Stockholm 29–30 augusti
Umeå 18–19 september
Göteborg 16–17 oktober
Kurser för certifiering av miljöprovtagare enligt Nordtest
Allmän kurs
Samarbete mellan Tyréns, Ramböll och Marksaneringscentrum Norr. Specialiseringskurser planeras i Norra Norrland.
13–15 november
www.tyrens.se

24–25 september
Mälardalens Högskola.
Föroreningar i mark – omvandling, transport och ekotoxikologiska aspekter
http://mdh.webbplats.se/mer_info.asp?id=269